

Славко Лебедински

Поплављено острво

Док су ишли улицом чули су звук творничке сирене. Јошка је држао Дунду за облу мишицу. Дунда је имала бордо блузу са кратким рукавима, и он ју је држао тако да је додиривао порубљени рукав блузе. Рече да би било добро да сврате негде и поједу нешто. Она одврати да није гладна. При ходу је махала рукама. Ишли су поплочаним делом тротоара поред зида Зоолошког врта. Из отворене капије, с друге стране улице, излазиле су раднице. Зграде творнице виделе су се даље иза ограде. Два камиона, која су ишла један за другим на кратком растојању, растерали су раднице са коловоза. Оне су сада биле на другој страни улице као у поворци. Високи прозори творнице бљештали су на сунцу. Из Зоолошког врта допирао је оштар задах животињског измета. Дунда рече да смрди. За камионима путем вукао се низак облак прашине. Јошка испусти њену мишицу. На њеној кожи познавали су се трагови његових прстију. Од поворке радница одвајао их је ред платана. Стабла су била с њихове стране улице. Њена мишица била је бела и гњечава. Неке раднице, у групицама по три и са мрежама и ташнама, прешле су на њихову страну и сад су им ишле у сусрет. Зид се настављао кућама са ниским приземним прозорима. У њима су становали чувари Зоолошког врта. Док су се мимоилазили са радницама, Дунда завири у један прозор без завеса.

— Па није им баш тако удобно — рече Дунда.

— Можда и јесте.

— Али, како може да буде?

Јошка ништа не рече. Погледа у двориште, које се видело између отворене творничке капије. Двориште је било пусто и само је један човек поливао аутомобил.

Пошли су улево према огромној каменој капији, која је некад била између зидина. Сада је она штрчала између насипа обраслог травом. Понегде је насип био прошаран голом земљом. Кад су прошли капију пред њима се рашири пољана оивичена са обе стране путем. Десним путем пролазила је дробилица. Неки дечаци јурили су за лоптом. Играли су боси по

трави и неки су се свукли до појаса. Јошка предложи да седну на траву. Сунце је пријатно изгрејало, али је у хладу дрвећа било још прохладно. Дунда рече да је земља још влажна и студена.

Сели су на белу, рапаву стену. Био је то неки остатак градских зидина. Дунда је прво опипа, а онда рече да је хладна. Ипак су сели. Дунда је села на марамицу. Гледали су дечаке који су јурили лопту. Јошка показа руком на падину обраслу у жбуње и дрвеће.

— Како ти изгледа?

— Одозго се не види.

Понекад су посматрали Дунав из парка који се завршавао на ивици падине.

— Вараш се, види се.

— Никад је нисам загледала.

— Изгледа као да се дрвеће пење.

— Па дрвеће се не пење. Оно стоји.

— Баш си нека! Па сигурно да стоји.

Док је говорио, играо се са бурмом на прсту.

Скидао је и полако навлачио као да загледа да ли је оставила неки траг на прсту. Дундиној мајци бурма се усекла у гојазни прст и сад није могла да је скине и да хоће. Ни сам није знао како се тога сетио.

— Шта си урадио?

— Ништа. Обећавају.

На пољани испред њих дечаци су се препирали. Чула се галама, али нису могли да распознају гласове. Скупили су се у гомилу на другом голу, који је био даљи од њих. Голове су направили од кошуља, панталона и ципела.

— Па рекао си да ће да те приме од првог.

— Тако су ми рекли.

— Мени није свеједно да ли ће то бити овог првог, или другог првог.

— Ни мени није.

— И на чему смо онда?

— Рекли су да дођем за недељу дана. Још ће погледати.

— Тако бих волела да се то већ једном среди.

— Онда бисмо се и ми средили. Изнајмили бисмо собу и било би нам фино — рече. — Не може бити боље.

— Зар није боље да станујемо код мојих за прво време?

— Хтео бих да не зависимо ни од кога.

— Али, ти знаш како су собе скупе.

— Па нека су! У прво време бисмо се помучили.

— Ја мислим да је боље да будемо код мојих.

— Видећемо.

— Па сигурно. Не треба журити. Само да добијеш тај посао.

— Баш смо колаве среће. Само да крене већ једном.

По
ве
ља

Јошка је гледао дечаке који су се растрчали по жбуњу и подножју падине и тражили лопту. Даље, иза њих, видела се пристанишна дизалица. Неко време су ћутали. Јошка погледа дрвеће на падини.

— Зар ти не изгледа да се дрвеће пење?

— Опет ти! Одозго изгледа као да се спушта.

— Али, ми смо сада доле.

— Ко би рекао?!

Јошка предложи да се успну до почетка парка. Тај део са дрвећем био је и дивљачан. Она рече да не може јер има најлон чарапе. Назирало се неколико стазица, које су вероватно водиле до врха. Утабане стазице беласале су се на сунцу и нестајале у жбуњу и дрвећу. Јошка се играо с бурмом. Она предложи да пођу калдрмисаним путем, који је водио поред цркве. С леве стране на том друму биле су разваљене зидине и кула. Морали би да прођу поред цркве пре него што избију на степенике. Јошка је гледао у том правцу.

— Ајдемо на купалиште — рече после неког времена.

— Па још није сезона.

— Ајдемо да видимо на шта сад личи.

— И онако ми је већ хладно одоздо — рече Дунда устајући. Насмејала се некако стидљиво као да је поменула нешто што се не сме. Чим би се насмејала на левом образу појавила би се јамица. Имала је јамицу само на левом образу. Јошка нагну главу да је пољуби. Само што је принео усне њеном лицу кожа се затеже и јамица нестаде.

— Никад не могу да те пољубим у јамицу.

— А баш мораш?

— Једном морам.

Увек кад би приносио усне њеном образу меком, трудио се да нађе место где се јамица појављује. Али, није био сигуран да је пронашао то место на образу.

— Увек ми се чини да се јамица појављује на другом месту.

— То си ми већ рекао.

Дунда још једном предложи да пођу калдрмисаним путем, али је Јошка повуче за собом.

Купалиште је било иза железничког насипа, старо и запуштено. Спустили су се дрвеним басамацима, који су шкрипали под њиховим ногама. Дунда је пазила где ће да стане.

Лево је било дрвено купатило са кабинама. Још се на њему нису запажале припреме за сезону. Сунце је грејало. Испод стубова купалишта лежало је седам-осам преврнутих чамаца. Један чамац био је изврнут на бок. Дно чамца било је црно од катрана. Десно од купалишта, поред настрешнице и испод ње, била су четири преврнута чамца. Јошка је гледао преко, у острво. Вода се још није повукла са њега. Као да је дрвеће расло из воде.

Стајали су и држали се за руке. Сунце је било високо изнад као да удара у њихове главе. Јошка раскопча два горња дугмета на тамној кошуљи.

— Још је под водом — рече.

— Па рано је.

— Главно је да је острво на месту.

— Ја видим само дрвеће.

— Оно је испод. За који дан ће се појавити.

— Никад нисам била тамо. Мама ме није пуштала.

Јошка је ухвати за мишку и ништа нису говорили. Њена кожа била је млака.

— Одлазио сам тамо.

— Мене мама није пуштала — рече и погледа га.
— Ти ћеш ме водити.

— Има вирова. Ти знаш да си лош пливач.

— Али, можемо чамцем.

— Није занимљиво чамцем. Сувише је близу.

— Али, ја бих хтела да идем чамцем.

— Добро — рече. — Улето има увек неког ко превози преко. Испред њих на десетак метара противцала је мутна река. Јошка није могао да види да ли је вода над острвом мутна или бистра.

— Као клинац ишао сам преко.

— То мора да је узбудљиво!

— Нико није заглавио од наших. Ако шлепови наиђу хватали смо се за њих. Уз шлепове увек има понеки чамац.

— Шта сте радили тамо?

— Купали се и јурцали. Тамо је дивљина. Купали бисмо се до мрака и секли бамбусе. После смо их продавали.

— Пошто?

— Не сећам се. Нашло се за биоскоп, или тако нешто.

Један тегљач вукао је за собом узводно три празна шлепа и привезане чамце. Тегљач пусти дим и он се распрша по чистом небу и зачађави сунце. Из даљине су се чула црквена звона.

— Ти ћеш ме повести.

— Сачекај да се вода повуче. Не може пре.

— Не мислим ни ја сада.

— Зашто не сада?

— Па, још није време. А ни острво се не види.

Сенка оближњег стабла падала им је пред ноге. Јошка погледа купатило са начичканим кабинама и ограђеном терасом. Испод су били чамци, које је требало прелити катраном и запушити кучином.

— И ове ће године закаснити сезона.

— Мислим да бих могла да отпливам донде.

— Можда би и могла. Али има вирова и може да буде опасно.

— Али ти би био са мном.

— Боље чамцем. Улето има моторњака који пребацују преко. Пре — тога није било.

Дунда је хтела да замочи руке у Дунаву и види каква је вода. Пошла је неколико корака напред, али се зауставила испред појаса муља, који ју је одвајао од реке. Стајали су поред бетонског постоља за сунцобране.

— Шта све нисмо радили на острву! — рече Јошла. — И мене моји нису пуштали. Колико сам само батина извукао, али сам ишао преко.

— Ниси био одавно тамо.

— Последњих година ишао сам на море и никако нисам имао времена. Уобразио сам да је река мутна и прљава.

— И сад је.

— Па да видиш, и није! — рече Јошка. — Кад се једном уреди ићи ћемо на море.

— Кад би само добио посао у том предузећу!

— Па добићу га. Само се одуговлачи.

— Можда би требало да одеш тамо сутра.

— Рекли су ми да дођем за недељу дана.

— Рекли су ти, али ипак иди сутра. И питај да ли може од овог првог.

— Не знаш ти какви су то људи! Срећа моја што имам тебе која хоћеш да чекаш.

— Знаш да смо двапут померали свадбу.

Посматрао је како ногом шара по земљи. На врху десне ципеле нахватало се мало влажне земље.

— Имам среће. Да је нека друга у питању, дигла би нос и не би ме ни погледала.

— Ти знаш да те ја волим.

— То и треба да знам. Да само знаш какви су то људи! Њих уопште није брига што смо двапут одлагали венчање.

Отишли су до трбушастог, изврнутог чамца. Он је подиже и сад је била на чамцу. Једном се руком придржавала за настрешницу и сад је могао да је пусти.

— Хтео бих да се бућнем у воду.

— Прехладићеш се. И још није време.

— Хтео бих да видим да ли је река на месту.

— Не буди луд! Па видиш је!

— Друго је то кад ућеш у њу.

— Али, разболећеш се. Знаш какво је време.

— Не бој се. Отпоран сам ја на те ствари. Туширам се преко целе године, хладном водом.

— Немој.

— Ма шта има да се бојиш!

— Боље немој. Може да те ухвати грч. Вода је хладна.

— Само да се бућнем, и напоље.

Дунда га тапшну по образу и рече да је непо-
слушан. Онда јој он рече да се не окреће, јер ће го
голцијат у реку. Дунда се окрете и гледала је на другу
страну. Преко настрешнице видео се багер, кога је са
обалом спајала огромна црвена цев и дашчани покрет-
ни мост.

Јошка је скидао ствари са себе и бацао их на
гомилу. Осети се лакше кад скину и последњи део са
себе.

— Немој далеко — опомену га.

Погледа срамежљиво око себе. Никог није видео.
Погледа Дунду и крену према реци трљајући руке.
Био је смешан сам себи го голцијат са бурмом на
прсту. Врати се и стави бурму у мали џеп на пантало-
нама.

— Може? — нестрпљиво упита Дунда.

Јошка је јурио према реци. Под ногама осети
муљ пре него што је загазио у реку. Ушао је у воду до
колена и протрљао груди обрасле паперјастом длаком
и слабине, а онда се бућнуо у воду.

— Може — одазва се.

Она је стајала на чамцу и климала главом као
да га прекорева. Махну јој руком и заплива.

Пливао је у правцу острва. Пливао је укусо да
га вода не би сувише занела. Тако је радио пре кад је
ишао на острво. Лево, даље уз реку, била су три на-
поредо поређана шлепа са чамцима. После неколико
јаких замаха погледа острво. Сад, кад му је само глава
вирила из воде, чинило му се као да се острво поја-
вило. Поглед му је био мало изнад воде. То није могао
да види са обале. Острво му се учини даље него кад је
гледао са обале, као да није много одмакао. Направио
је неколико замаха, пливајући и узводно.

Са обале острво се увек чинило ближе. Сад се
одржавао на води и, мада је још имало доста да се
плива до њега, могао је да распозна крошње дрвећа
које се љуљају као да их Дунав њише.

Јошка се окрену да види колико је отпливао.
Било је више него што је мислио. И обала је била да-
леко. Дунда је сишла са чамца и махала му да се
врати. Кад је улазио у воду није намеравао да кваси
главу, али сад зарони. Пошто је узео доста ваздуха
зарони још једном. Кад је изашао на површину, Дунда
му је махала. Јошка је посматрао доњу ивицу купа-
тила. Није дуго пливао и вода га је сад занела. Дунда
је стајала поред гомиле са његовим стварима и махала
му да се врати. Морао би да плива узводно да би иза-
шао на отприлике исто место одакле је кренуо. Погледа
острво, па онда Дунду. Дунда је сада пришла ближе
реци.

Струја га је благо носила, док се он одржавао
на води.